

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

Α Π Ο Φ Α Σ Η

165/2025

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου, συνήλθε σε συνεδρίαση στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 13.5.2025 και ώρα 11:00, προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, πρόεδρο, Ιωάννη Πολίτη, αντιπρόεδρο, και τα μέλη: Σωκράτη Τσιγλιά (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Δημήτριο Σταυρόπουλο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Ευτύχιο Παλλήκαρη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr») και Ιωάννη Μιχελάκη. Απόντα τα μέλη Σπυρίδων Χρυσοφώτης, Πέτρος Τριανταφυλλίδης και Γεώργιος Βλαβιανός, οι οποίοι είχαν κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η ενδεχόμενη παραβίαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας από τον ιδιωτικό τηλεοπτικό σταθμό εθνικής εμβέλειας με τον διακριτικό τίτλο «ALPHA», ιδιοκτησίας της εταιρείας με την επωνυμία «ALPHA ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.», αναφορικά με διατάξεις που αφορούν την απαγόρευση πρόκλησης πόνου (λόγω προβολής εικόνων) σε εικονιζόμενους και πρόσωπα του αμέσου περιβάλλοντός τους (επί τη βάση της αρχής του σεβασμού της αξίας του ανθρώπου), στη διάρκεια της εκπομπής με τον τίτλο «T-Live» που μεταδόθηκε από τον ως άνω τηλεοπτικό σταθμό στις 17 Ιανουαρίου 2024. Η υπόθεση εξετάζεται ύστερα από την με αριθμό πρωτοκόλλου 369/22.1.2024 εξώδικη διαμαρτυρία-δήλωση που υποβλήθηκε στο ΕΣΡ εκ μέρους γονέα ως ασκούντος τη γονική μέριμνα των ανηλίκων τέκνων του.

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε ο φάκελος με αριθμό 31/1.2.2024, ο οποίος ανατέθηκε στη διοικητική υπάλληλο Αικατερίνη Κοντοπούλου και στην ειδική επιστήμονα-νομικό Ρέα Λαμπροπούλου. Η Διοικητική Υπάλληλος υπέβαλε την με αριθμό

πρωτοκόλλου 486/ΕΣ/19.3.2024 έκθεση καταγραφής των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης. Στη συνέχεια η Ειδική Επιστήμων υπέβαλε την με αριθμό πρωτοκόλλου 1677/ΕΣ/5.11.2024 νομική της εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, για λογαριασμό της λειτουργούσης τον ως άνω τηλεοπτικό σταθμό εταιρείας, παρέστη η πληρεξούσια δικηγόρος της Άννα Σούρπη. Ερωτηθείσα από την Πρόεδρο, η Δικηγόρος δήλωσε ότι γνωρίζει το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβε δε τον λόγο και ανέπτυξε τους ισχυρισμούς της. Ζήτησε στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να της παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 2.6.2025, ώρα 14:00, και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Ο σταθμός κατέθεσε στη Γραμματεία του ΕΣΡ το με αριθμό πρωτοκόλλου ΕΣΡ 3026/2.6.2025 υπόμνημα.

Την 9.9.2025 και ώρα 11:00 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως, ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, πρόεδρο, και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά, Δημήτριο Σταυρόπουλο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Ευτύχιο Παλλήκαρη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Σπυρίδωνα Χρυσοφώτη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Πέτρο Τριανταφυλλίδη, Γεώργιο Βλαβιανό (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr») και Ιωάννη Μιχελάκη. Απόν ο αντιπρόεδρος Ιωάννης Πολίτης, ο οποίος είχε κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Η Πρόεδρος ενημέρωσε αναλυτικά για την υπόθεση τα μέλη Σπυρίδωνα Χρυσοφώτη, Πέτρο Τριανταφυλλίδη και Γεώργιο Βλαβιανό, οι οποίοι δεν συμμετείχαν στη συνεδρίαση της 13.5.2025, αναγιγνώσκοντας την με αριθμό πρωτοκόλλου ΕΣΡ 369/22.1.2024 εξώδικη διαμαρτυρία-δήλωση, την με αριθμό πρωτοκόλλου 486/ΕΣ/19.3.2024 έκθεση καταγραφής των πραγματικών περιστατικών που συνέταξε η διοικητική υπάλληλος Αικατερίνη Κοντοπούλου, την με αριθμό πρωτοκόλλου 1677/ΕΣ/5.11.2024 έγγραφη νομική εισήγηση που συνέταξε η ειδική επιστήμων-νομικός Ρέα Λαμπροπούλου, το με αριθμό πρωτοκόλλου ΕΣΡ 3026/2.6.2025 υπόμνημα του σταθμού, το πρακτικό της συζήτησης στην Ολομέλεια και το σύνολο των λοιπών εγγράφων του φακέλου. Τα μέλη Σπυρίδων Χρυσοφώτης, Πέτρος

Τριανταφυλλίδης και Γεώργιος Βλαβιανός, δήλωσαν ότι ενημερώθηκαν πλήρως ως προς τα ουσιώδη σημεία της συζήτησης της 13.5.2025 και η δήλωση τους αυτή καταχωρίστηκε στα πρακτικά. Παρέστη επίσης και η ανωτέρω ειδική επιστήμων-νομικός, η οποία ανέπτυξε το ζήτημα προφορικός και στη συνέχεια αποχώρησε. Η Ολομέλεια, αφού παρακολούθησε την επίμαχη ροή προγράμματος και μελέτησε το σύνολο των στοιχείων του φακέλου:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Νομικό μέρος

1. Το ΕΣΡ είναι η αρμόδια κατά το Σύνταγμα Ανεξάρτητη Αρχή (άρθρο 15 παρ. 2) για την άσκηση του άμεσου ελέγχου του κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεοράσεως και την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων. Ο άμεσος έλεγχος του κράτους, που λαμβάνει και τη μορφή του καθεστώτος της προηγούμενης άδειας, έχει ως σκοπό την αντικειμενική και με ίσους όρους μετάδοση πληροφοριών και ειδήσεων, καθώς και προϊόντων του λόγου και της τέχνης, την εξασφάλιση της ποιοτικής στάθμης των προγραμμάτων που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας, καθώς και το σεβασμό της αξίας του ανθρώπου και την προστασία της παιδικής ηλικίας και νεότητας.

2. Το άρθρο 2 παρ. 1 του Συντάγματος καθιερώνει ως πρωταρχική υποχρέωση της πολιτείας τον σεβασμό και την προστασία της αξίας του ανθρώπου.

3. Κατά το άρθρο 106 παρ. 2 του Συντάγματος: «Η ιδιωτική οικονομική πρωτοβουλία δεν επιτρέπεται να αναπτύσσεται σε βάρος της ελευθερίας και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας ή προς βλάβη της εθνικής οικονομίας».

4. Κατά το άρθρο 1 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης(που έχει νομική ισχύ επί τη βάση της Συνθήκης της Λισαβόνας, άρ. 6 της ΣΕΕ) η ανθρώπινη αξιοπρέπεια είναι απαραβίαστη. Πρέπει να είναι σεβαστή και να προστατεύεται.

Το Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα (N. 2462/1997), στον πρόλόγο του αναφέρεται στην «αναγνώριση της εγγενούς αξιοπρέπειας και των ίσων και αναφαίρετων δικαιωμάτων όλων των μελών της ανθρώπινης κοινωνίας».

5. Κατά το άρθρο 2 παρ. 3 εδ. β' του Ν. 4173/2013 (που τροποποιήθηκε με το Ν. 4324/29.4.2015 που επανιδρύει την ΕΡΤ και ισχύει και για την ιδιωτική τηλεόραση κατ' εφαρμογή του άρθρου 3 § 1α του Ν. 2328/1995)¹ οι οπτικοακουστικές υπηρεσίες που παρέχει η Ε.Ρ.Τ. Α.Ε. πρέπει να ανταποκρίνονται στην ποιοτική στάθμη που επιβάλλουν η κοινωνική αποστολή και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας και να σέβονται ιδίως την αξία του ανθρώπου και την προστασία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας.

6. Το άρθρο 9 παρ. 2 εδ. α', β', γ' του Π.Δ. 77/2003² ορίζει: «Τα πρόσωπα που συμμετέχουν ή αναφέρονται στις εκπομπές πρέπει να απολαμβάνουν δίκαιης, ορθής και αξιοπρεπούς συμπεριφοράς. Ειδικότερα δεν επιτρέπεται η προσβολή της προσωπικότητας, της τιμής και της αξιοπρέπειάς τους. Πρέπει επίσης να γίνονται σεβαστά η ιδιωτική και οικογενειακή τους ζωή, η επαγγελματική τους δραστηριότητα και το δικαίωμα έκφρασής τους».

Σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 2 του Π.Δ. 77/2003: «Δεν επιτρέπεται να προβάλλονται, χωρίς σπουδαίο λόγο, εικόνες ή ήχοι που επιτείνουν ή προκαλούν πόνο στους εικονιζόμενους ή σε πρόσωπα του αμέσου περιβάλλοντός τους».

7. Τέλος, κατά τα στοιχεία β' και ε' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Ν. 2863/2000, το Ε.Σ.Ρ ελέγχει την τήρηση των όρων και προϋποθέσεων καθώς και των εν γένει κανόνων και αρχών που προβλέπονται στην εκάστοτε ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία και επιβάλλει, σε περίπτωση παραβάσεων, τις από το άρθρο 4 του Ν. 2328/1995 προβλεπόμενες διοικητικές κυρώσεις.

Από το συνδυασμό των ως άνω διατάξεων συνάγονται τα ακόλουθα:

α) Αξία του ανθρώπου: Η αρχή της αξίας του ανθρώπου καθίσταται, μέσω της αναγνώρισης της ως συνταγματικής αρχής και της δικαιοκρατικής της νοηματοδότησης, κανονιστική πηγή των δικαιωμάτων και ελευθεριών, υπό την έννοια ότι κάθε συνταγματικό δικαίωμα θεωρείται ότι αποτελεί ιδιαίτερη έκφραση

¹ Το άρθρο 3 παρ. 1α του Ν. 2328/1995 ορίζει ότι οι εκπομπές όλων των τηλεοπτικών σταθμών διέπονται από τις αρχές και τους κανόνες εκπομπών και διαφημίσεων που ισχύουν για τις εκπομπές της Ελληνικής Ραδιοφωνίας Τηλεόρασης Α.Ε. στο πλαίσιο του άρθρου 15 παρ. 2 του Συντάγματος και της Οδηγίας 89/552/Ε.Ο.Κ του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 3.10.1989 όπως αυτή έχει μεταφερθεί στην ελληνική έννομη τάξη.

² Το Π.Δ. 77/2003 (που είναι κώδικας δεοντολογίας ειδησεογραφικών και άλλων δημοσιογραφικών και πολιτικών εκπομπών) εφαρμόζεται στο συγκεκριμένο τμήμα της εκπομπής «Tatiana Live» της 17.1.2024 γιατί σε αυτό το τμήμα η εκπομπή έφερε ενημερωτικό χαρακτήρα.

και εκδήλωση της αξίας του ανθρώπου.³ Η διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 του Συντάγματος δεν θεσπίζει ατομικό δικαίωμα ούτε αποτελεί απλή διακήρυξη, αλλά κανόνα δικαίου συνταγματικού επιπέδου. Η διάταξη αυτή αποτελεί θεμελιώδη συνταγματικό κανόνα αντικειμενικού χαρακτήρα και άμεσης ισχύος(Α.Π. 40/1998).⁴ Η κατοχύρωση της αξίας του ανθρώπου είναι απαραβίαστη, δεν υπόκειται σε κανένα περιορισμό και σε καμία επιφύλαξη νόμου καθώς η διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 δεν υπόκειται σε αναθεώρηση ούτε ανήκει σε εκείνες των οποίων η ισχύς μπορεί να ανασταλεί κατά το άρθρο 48 παρ. 1. Ούτω, η αξία του ανθρώπου αποτελεί το άκρο όριο οποιουδήποτε περιορισμού ατομικού δικαιώματος που επιτρέπει εκάστοτε το Σύνταγμα είτε αυτός αναφέρεται στο περιεχόμενο είτε στους φορείς του δικαιώματος.⁵ Για τη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 του Συντάγματος σημειώνει ο Π. Παυλόπουλος *«πρόκειται για θεμελιώδη διάταξη του Συντάγματος η οποία θέτοντας τον άνθρωπο στο επίκεντρο του ρυθμιστικού του πεδίου καθιερώνει τον εν γένει ανθρωποκεντρικό του χαρακτήρα..., όταν το άρθρο 2 παρ. 1 καθιερώνει την επιταγή του σεβασμού της αξίας του ανθρώπου επιβάλλει όχι μόνο την παθητική υπεράσπιση της αξίας του ανθρώπου αλλά a fortiori και τον ενεργό σεβασμό της στην πράξη, υπενθυμίζει την “πρωταρχική υποχρέωση της πολιτείας”, η υποχρέωση δε αυτή απευθύνεται στο κράτος αλλά και σε κάθε μέλος του κοινωνικού συνόλου...Η ως άνω διάταξη καθιερώνει έναν πραγματικό “δείκτη πορείας” για την πολιτεία για τον τρόπο που οφείλει να δρα στο πλαίσιο της έννομης τάξης...»*.⁶ Η έννοια της αξίας του ανθρώπου περιλαμβάνει την ενυπάρχουσα στον κάθε άνθρωπο ουσία, αυτή που φέρει ως έλλογον με φυσική, ηθική και νομική υπόσταση. Μέσω της γενικής ρήτρας του άρθρου 57 ΑΚ για την προστασία της προσωπικότητας, η συνταγματική αρχή του σεβασμού στην αξία του ανθρώπου τριτενεργεί στο πεδίο του ιδιωτικού δικαίου. Γίνεται δεκτό ότι κάθε πρόσωπο δικαιούται να απολαμβάνει τόσο από τους φορείς της κρατικής εξουσίας, όσο και από οποιονδήποτε τρίτο τη μεταχείριση που αρμόζει

³ Β. Τσεβρένης «Ανθρώπινη αξιοπρέπεια», 2012, σελ. 40-41, Sakkoulas-online.gr

⁴ Γ. Κασιμάτης «Η απόφαση 40/1998 της Ολομέλειας του Αρείου Πάγου. Οι βάσεις εφαρμογής της αρχής σεβασμού και προστασίας της αξίας του ανθρώπου και της εγγύησης της ιδιοκτησίας», Νομικό Βήμα, τεύχος 5, τόμος 47, Μάιος 1999

⁵ Π. Δαγτόγλου «Συνταγματικό Δίκαιο-Ατομικά δικαιώματα», 4^η έκδοση, 2012, σελ. 1123, βλ. σχετικά Τ. Ηλιοπούλου-Στράγγα «Γενική θεωρία θεμελιωδών δικαιωμάτων», 2018, σελ. 195-199, Sakkoulas-online.gr

⁶ Π. Παυλόπουλος «Η αξία του ανθρώπου ως θεμέλιο του ανθρωποκεντρικού χαρακτήρα του Συντάγματος. Οι θεσμικές επιπτώσεις στο πεδίο της βιοηθικής», ΕφημΔΔ 2/2019, σελ. 122-131, Sakkoulas-online.gr

σε έλλογο και συνειδητό ον.⁷ «Τα ανθρώπινα δικαιώματα δεν δεσμεύουν μόνο την κρατική εξουσία, δεσμεύουν και κάθε ιδιωτική, οικονομική ή κοινωνική εξουσία η οποία απειλεί, δυνάμει, την ελευθερία του ανθρώπου σε πολλές εκφάνσεις της».⁸

β) Πρόκληση πόνου σε εικονιζόμενους και πρόσωπα αμέσου περιβάλλοντος: Οι αποφάσεις **ΣτΕ 2902, 2903, 2904/2014** που αναφέρονται στον πόνο συγγενών, λαμβάνουν υπόψη και άλλους παράγοντες τους οποίους συνεκτιμούν, όπως την σπουδαιότητα ενός γεγονότος που απασχόλησε την κοινή γνώμη, τη μικρή διάρκεια προβολής του θέματος σε σχέση με το συνολικό χρόνο παρουσίασης του γεγονότος, τον όλο τρόπο παρουσίασης του θέματος, την συναίνεση του συζύγου του θύματος για προβολή συνέντευξης που αίρει-κατά νόμο-την παράβαση της αδιάκριτης παρέμβασης σε στιγμές προσωπικής οδύνης. Η απόφαση **ΣτΕ 993/2013** δέχεται ότι «ο τηλεοπτικός σταθμός της αιτούσης υπέπεσε, όπως με νόμιμη και επαρκή αιτιολογία έγινε δεκτό με την απόφαση αυτή, στις εξής παραβάσεις α) Προβολή εικόνων που επιτείνουν ή προκαλούν πόνο στον εικονιζόμενο δράστη και στο οικογενειακό του περιβάλλον καθώς και στο οικογενειακό περιβάλλον του θύματος κατά το άρθρο 7 παρ. 2 του π.δ. 77/2003...». Κατά την απόφαση **ΣτΕ 4391/2013** σκέψη 6 «Περαιτέρω οι εικόνες που προβλήθηκαν (μεταξύ άλλων, εικόνες από το διαμέρισμα και το ιδιωτικό σκάφος του ηθοποιού, ψηφιακό σκηνικό αναπαράστασης των χώρων της οικίας του, πλάνο με απομονωμένα τα μάτια του ηθοποιού σαν σε σκισμένη σελίδα και πτώση επί της οθόνης κόκκινου συμβόλου που παραπέμπει σε κεραυνό-μαχαιριά) και ο τρόπος με τον οποίο αυτές προβλήθηκαν (οπτικοακουστικές τεχνικές που αποσκοπούσαν στη δραματοποίηση του γεγονότος της δολοφονίας του ηθοποιού..., επένδυση με μουσική μυστηρίου και αγωνίας) σε συνδυασμό με τις εκτεταμένες αναφορές στον τρόπο της δολοφονίας του και στην προσωπική του ζωή ήταν ικανά να προκαλέσουν πόνο στους οικείους του εκλιπόντος (πρβλ. ΣτΕ 4044/2008)». Σύμφωνα με την απόφαση **ΣτΕ 4395/2013** σκέψη 5 «...Η προσβαλλόμενη απόφαση, κατ' ορθή ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 7 παρ. 1 και 9 παρ. 2 του π.δ/τος 77/2003 επέβαλε την επίδικη διοικητική κύρωση. Τούτο, δε, διότι οι επανειλημμένες αναφορές στο γενετήσιο προσανατολισμό, τις σεξουαλικές προτιμήσεις και την εμπλοκή του εκλιπόντος με τα

⁷ Α. Μανιτάκης «Το υποκείμενο των συνταγματικών δικαιωμάτων», Α. Σάκκουλας, 1981, σημείωμα Χ. Τσίγκου για απόφ. ΣτΕ 2838/2014, ΔιΜΕΕ, 1/2015

⁸ Γ. Παπαδημητρίου «Τα ανθρώπινα δικαιώματα στην εποχή μας», Συνταγματικές Μελέτες, τ. 4, 2010, σελ. 13-23, Sakkoulas-online.gr

ναρκωτικά και η χρησιμοποίηση αναλόγου περιεχομένου υποτίτλων και χαρακτηρισμών αφενός στοιχειοθετούσαν παραβίαση του άρθρου 9 παρ. 2 του π.δ/τος 77/2003, κατά την έννοια του οποίου απαιτείται αξιοπρεπής συμπεριφορά έναντι κάθε προσώπου που αναφέρεται σε τηλεοπτική εκπομπή, ανεξαρτήτως του αν βρίσκεται ή όχι στη ζωή, αφετέρου συνιστούσαν αδιάκριτη παρέμβαση σε προσωπικό πόνο και πένθος, η οποία δεν εξαντλείται μόνον στην παρουσίαση σκηνών ή ατόμων σε στιγμές πένθους, οδύνης, απόγνωσης ή αγανάκτησης, περίπτωση η οποία ενδεικτικώς παρατίθεται στη διάταξη του άρθρου 7 παρ.1 του π.δ/τος 77/2003, αλλά στοιχειοθετείται και με τη χρησιμοποίηση εκφράσεων και λέξεων ικανών να επιδράσουν («παρέμβουν») αρνητικά στον πόνο και το πένθος των συγγενών ενός θανόντος...».

II. Πραγματικό μέρος

Από τα έγγραφα του φακέλου, την παρακολούθηση της επίμαχης ροής προγράμματος και τους ισχυρισμούς της εγκαλουμένης εταιρείας (προβληθέντες προφορικώς και εγγράφως), προέκυψαν τα εξής:

Η εκπομπή «T-Live» που μεταδόθηκε από τον τηλεοπτικό σταθμό Alpha στις 17.1.2024 ώρα 14.55' έφερε σήμανση 2^{ης} κατηγορίας (κατάλληλο για άνω των 8 ετών), διήρκεσε περί τη μιάμιση ώρα και παρουσιάστηκε από την Τατιάνα Στεφανίδου.

Στις 16.11' η παρουσιάστρια αναφέρει: «...Θα πάμε τώρα στο μυστήριο με την Ελληνίδα, Κρητικά από το Ρεθύμνο, AI , η οποία βρέθηκε αναισθητη στην Κωνσταντινούπολη δίπλα στον σύντροφό της ο οποίος είναι Νορβηγός και ο οποίος βρέθηκε και αυτός χωρίς τις αισθήσεις του και διαπιστώθηκε ο θάνατός του εκεί στην Κωνσταντινούπολη. Η κοπέλα δίνει μεγάλη μάχη στην μονάδα εντατικής θεραπείας σε νοσοκομείο της Πόλης. Θα συνδεθούμε με την Κρήτη και την Ελένη την Στάθογλου η οποία κάνει ρεπορτάζ για το θέμα και θα ξεκινήσουμε... από ένα βίντεο το οποίο έχει καταγράψει κάμερα κλειστού κυκλώματος και το παρουσιάζουμε για πρώτη φορά, έξω από το σπίτι Airbnb που είχε νοικιάσει η Ελληνίδα, η AI με τον Νορβηγό στην Πόλη. Τι δείχνει αυτό το βίντεο, Ελένη;».

Η ρεπόρτερ μεταδίδει: «...από το Βαλσαμόνερο Ρεθύμνου, τόπος καταγωγής της AI . Στο βίντεο βλέπουμε το ζευγάρι το οποίο πάει και ψάχνει τα κλειδιά... του Airbnb στο

οποίο θα έμενε. Μάλιστα ανάβουν και τον φακό προκειμένου να δουν πού ακριβώς έχει αφήσει ο ιδιοκτήτης του Airbnb τα κλειδιά..., είναι τη στιγμή δηλαδή που το ζευγάρι φτάνει στο συγκεκριμένο διαμέρισμα προκειμένου να μείνει για τις πέντε μέρες που είχε υπολογίσει ότι θα έμενε στον Γαλατά της Τουρκίας προκειμένου να κάνουν τις ολιγοήμερες αυτές διακοπές... Τώρα, εδώ στο Βαλσαμόνερο... βρισκόμαστε στον τόπο καταγωγής της κοπέλας, στο Βαλσαμόνερο Ρεθύμνου. Εδώ που μεγάλωσε, εδώ που έζησε. Το τελευταίο διάστημα έμενε στο Ρέθυμνο... Η κοπέλα έχει δυο παιδιά μικρής ηλικίας. Είχε χωρίσει πρόσφατα, πριν από περίπου ένα χρόνο, έχει γνωρίσει, από ό,τι μας λένε εδώ οι κάτοικοι της περιοχής, τον συγκεκριμένο άνθρωπο, τον συγκεκριμένο Νορβηγό. Είχε φτιάξει την ζωή της και προγραμματιζαν εδώ και καιρό να πάει το ταξίδι αυτό..., μιλούσε για ένα πάρα πολύ καλό άνθρωπο, για μια κοπέλα η οποία ήταν πραγματικά πάρα πολύ ήσυχη, δεν είχε δώσει ποτέ δικαιώματα, πολύ αγαπητό πρόσωπο εδώ στην περιοχή, στο Βαλσαμόνερο, όλοι μάς μίλησαν με τα καλύτερα λόγια. Όλοι περιμένουν να δουν τι έχει συμβεί με όλο αυτό το περιστατικό. Υπάρχει πολύ μεγάλη αγωνία..., εδώ μένουν και οι γονείς της, εδώ μένουν και τα τρία της αδέρφια, υπάρχει πολύ μεγάλη αναστάτωση και βεβαίως ένα μεγάλο γιατί, τί έχει συμβεί... Και ένα καλό νέο σε ό,τι αφορά την κατάσταση της υγείας της..., οι πληροφορίες λένε ότι αποσωληνώθηκε και ότι υπάρχει μια καλύτερευση σε ό,τι αφορά την υγεία της, αυτό δηλαδή τουλάχιστον οι πληροφορίες που έρχονται από την Κωνσταντινούπολη...».

Στις λεζάντες αναγράφεται: «Μυστήριο στην Κωνσταντινούπολη- Η Ελληνίδα, ο Νορβηγός και τα σενάρια», «Μυστήριο στην Κωνσταντινούπολη- Εκδοχή ληστείας με σπρέι ή διαρροής από τζάκι», «Βίντεο-Ντοκουμέντο: Η Α1 Ελληνίδα και ο Νορβηγός σύντροφός της φτάνουν στο διαμέρισμα που είχαν νοικιάσει», «Μυστήριο στην Κωνσταντινούπολη- Ταξίδι με τραγική κατάληξη».

Στην διάρκεια 4' είδηση προβάλλεται εικόνα του προσώπου της γυναίκας (θύματος) και του νεκρού συντρόφου της με θόλωση στα μάτια κατά τρόπο που καθίσταται σαφής η εικόνα του προσώπου τους. Η μετάδοση της εικόνας των προσώπων τους είναι σύντομη (διάρκειας ολίγων δευτερολέπτων). Στο βίντεο που μεταδίδεται τα πρόσωπα δεν διακρίνονται καθώς το πλάνο είναι αρκετά μακρινό και σκοτεινό.

Μεταδίδονται πληροφορίες σχετικές με την ιδιωτική και οικογενειακή ζωή της γυναίκας, όπως το όνομα της (Α1), ο τόπος καταγωγής της (Βαλσαμόνερο Ρεθύμνου) η οικογενειακή της κατάσταση (πρόσφατα χωρισμένη, μητέρα δυο

παιδιών μικρής ηλικίας, έχει τρία αδέρφια και γονείς με τόπο διαμονής το Βαλσαμόνερο).

Περαιτέρω από την παρακολούθηση και καταγραφή των πραγματικών περιστατικών της εκπομπής, τις θέσεις της επιστήμης και νομολογίας προκύπτουν τα ακόλουθα:

i) Παρουσίαση θέματος από την εκπομπή: Στη διάρκεια της εκπομπής «T-Live» της 17.1.2024 που μεταδόθηκε από τον σταθμό Alpha, η παρουσιάστρια αναφέρεται σε σοβαρό περιστατικό που έλαβε χώρα στην Κωνσταντινούπολη με θύματα έναν άντρα νορβηγικής καταγωγής και μια Ελληνίδα A1 . Ο άντρας είχε ήδη αποβιώσει ενώ η γυναίκα είχε διασωληνωθεί και υπήρχε αγωνία για την έκβαση της κατάστασης υγείας της. Περί το τέλος του ρεπορτάζ μεταδίδεται η πληροφορία ότι η γυναίκα έχει αποσωληνωθεί και η κατάσταση της υγείας της βελτιώνεται.

Κατά τη μετάδοση της είδησης, η οποία γίνεται από δικαιολογημένο δημοσιογραφικό ενδιαφέρον για την ενημέρωση της κοινής γνώμης, προβάλλεται εικόνα προσώπου της A1 γυναίκας φέρουσα μερική θόλωση. Η θόλωση τίθεται μόνο στα μάτια της γυναίκας κατά τρόπο που τα χαρακτηριστικά του προσώπου της είναι ευδιάκριτα και αναγνωρίσιμα στο κοινό. Επίσης μεταδίδονται στοιχεία της ιδιωτικής και οικογενειακής της ζωής, όπως το όνομα της (A1), ο τόπος καταγωγής της (Βαλσαμόνερο Ρεθύμνου) η οικογενειακή της κατάσταση (πρόσφατα χωρισμένη, μητέρα δυο παιδιών μικρής ηλικίας, έχει τρία αδέρφια και γονείς με τόπο διαμονής το Βαλσαμόνερο).

ii) Θέση καταγγέλλοντος (εξωδίκως δηλούντος): Ο καταγγέλλων (πρώην σύζυγος της A1 γυναίκας) ασκώντας τη γονική μέριμνα των δύο ανηλίκων τέκνων τους έξι και τριών ετών αντιστοίχως, εκφράζει τη διαμαρτυρία του υποστηρίζοντας πως ουδέποτε ο ίδιος ή η οικογένεια της πρώην συζύγου του έδωσαν τη συγκατάθεση τους για την προβολή του ατυχήματος που υπέστη η γυναίκα ούτε για την προβολή σχετικών φωτογραφιών και βίντεο. Δεν έδωσαν τη συγκατάθεση τους διότι ήθελαν να προστατεύσουν τα ανήλικα τέκνα από ενδεχόμενη τραυματική εμπειρία που θα μπορούσε να βλάψει την ψυχική τους υγεία και να τους προκαλέσει πόνο.

iii) Προστασία εικόνας προσώπου: Το δικαίωμα επί της εικόνας αποτελεί έκφανση του δικαιώματος της προσωπικότητας. Η εικόνα εκλαμβάνεται ως οργανική επέκταση και στοιχείο της ανθρώπινης προσωπικότητας και συνεπώς κανένας δεν δύναται να υποχρεωθεί να υποστεί την αποτύπωση και διάδοση της εικόνας του. «...Η έννοια της

εικόνας του προσώπου...εμπερικλείει όλα τα εξωτερικά χαρακτηριστικά που εξατομικεύουν το πρόσωπο προσδίνοντας του μια ιδιαίτερη ταυτότητα...Απαραίτητη προϋπόθεση για την κατάφαση της ύπαρξης προσβολής είναι η δυνατότητα αναγνώρισης της ταυτότητας του προσώπου μέσω της εικόνας ... η προστασία δεν χορηγείται όταν ο τρόπος με τον οποίο αναπαρίσταται η εικόνα του προσώπου καθιστά αδύνατη την αναγνώριση του(ΑΠ 1005/2005)... Έχει κριθεί ότι δεν υπάρχει προσβολή όταν, αναφορικά με οπτικοακουστική αναπαράσταση, η αναγνώριση του εικονιζομένου ατόμου είναι ιδιαίτερα δύσκολη εξαιτίας της ταχύτατης εναλλαγής των εικόνων...».⁹

«...Η εικόνα του ατόμου δεν είναι μόνο η ακριβής αποτύπωση της μορφής του, άσχετα με τι μέσο πραγματοποιείται αυτή(κάμερα, ζωγραφική, σκίτσο, computer graphic), αλλά και κάθε ορατό στοιχείο το οποίο επιτρέπει την αναγνώριση της ταυτότητας του προσώπου το οποίο απεικονίζεται...».¹⁰ Η απόφαση ΑΠ 31/2011 αναφέρει στο σκεπτικό της «...εκδήλωση της προσωπικότητας αποτελεί και η εικόνα του ανθρώπου, η οποία ανήκει όχι στο κοινό αλλά μόνο σε εκείνον που παριστάνει και γι' αυτό, η από άλλον, χωρίς τη συναίνεση του προσώπου, λήψη και αποτύπωση με φωτογράφιση ή κατ' άλλο τρόπο της εικόνας του ή η παρουσίαση της εικόνας σε τρίτους ή η αναπαραγωγή ή η διάδοση προς το κοινό είτε με έκθεση στην κοινή θέα είτε δια του Τύπου, αποτελεί καθεαυτή, παράνομη προσβολή της προσωπικότητας...». Η απόφαση του ΕΔΔΑ της 15.1.2009 Ρεκλός και Δαβουρλή κατά Ελλάδος (αρ. προσφυγής 1234/05) αφορούσε στην προστασία της εικόνας ανηλίκου για την αποτύπωση της οποίας κρίθηκε απαραίτητη η προηγούμενη άδεια των γονέων του. «...Το Δικαστήριο έκρινε ότι η εικόνα του ατόμου αποτελεί μία από τις βασικές εκφάνσεις της προσωπικότητας του καθώς εξ αυτής έλκει την αυθεντικότητα του και του επιτρέπει να διαφοροποιείται από τους ομοίους του. Το δικαίωμα του προσώπου για προστασία της εικόνας του αποτελεί ένα από τα θεμελιώδη συστατικά της προσωπικής του χειραφέτησης και προϋποθέτει τον έλεγχο της από το ίδιο το άτομο...Πράγματι...η αποτελεσματική προστασία της εικόνας προϋποθέτει...τη συγκατάθεση του ατόμου από τη στιγμή της αποτύπωσης και όχι μόνο κατά την ενδεχόμενη διάθεση της εικόνας στο κοινό...».

⁹ Τατιάνα-Ελένη Συνοδινού: «Η εικόνα στο Δίκαιο», εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2007, σελ. 197 επόμε.

¹⁰ Ιωάννης Καράκωστας : «Το Δίκαιο των ΜΜΕ», εκδ. Α. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή 2003, σελ. 387

Πέραν των ανωτέρω, υπό τα σημερινά δεδομένα της ανάρτησης προσωπικών και οικογενειακών στιγμών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, η απόφαση **8/2019 ΜΟΔ Ηρακλείου** φέρει το σκεπτικό ότι: «έχοντας δώσει ρητή συγκατάθεση κατά τα ανωτέρω, συνεπάγεται ότι η οικειοθελής ανάρτηση προσωπικών πληροφοριών σε ένα δημοσίως προσβάσιμο μέσο, όπως τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, είναι τεκμήριο υπέρ της επιθυμίας του χρήστη αυτών των υπηρεσιών για δημοσιοποίηση και όχι για περιφρούρηση και προστασία των δεδομένων του».

iv) Στη διάρκεια της τετράλεπτης είδησης σχετικά με το ατύχημα που έλαβε χώρα στην Κωνσταντινούπολη με συνέπεια-εκτός από το θάνατο του άντρα νορβηγικής καταγωγής- τον τραυματισμό και τη νοσηλεία της A1 , προβλήθηκε για λίγα δευτερόλεπτα η εικόνα του προσώπου της με μερική θόλωση και μεταδόθηκαν πληροφορίες για την οικογενειακή της ζωή. Στις πληροφορίες αυτές η γυναίκα παρουσιάστηκε με θετικά χαρακτηριστικά, καθώς σύμφωνα με το ρεπορτάζ *«...βρισκόμαστε στον τόπο καταγωγής της κοπέλας, στο Βαλσαμόνερο Ρεθύμνου. Εδώ που μεγάλωσε, εδώ που έζησε. Το τελευταίο διάστημα έμενε στο Ρέθυμνο... Η κοπέλα έχει δυο παιδιά μικρής ηλικίας. Είχε χωρίσει πρόσφατα, πριν από περίπου ένα χρόνο, έχει γνωρίσει, από ό,τι μας λένε εδώ οι κάτοικοι της περιοχής, τον συγκεκριμένο άνθρωπο, τον συγκεκριμένο Νορβηγό. Είχε φτιάξει την ζωή της και προγραμματίζαν εδώ και καιρό να πάει το ταξίδι αυτό..., μιλάνε για ένα πάρα πολύ καλό άνθρωπο, για μια κοπέλα η οποία ήταν πραγματικά πάρα πολύ ήσυχη, δεν είχε δώσει ποτέ δικαιώματα, πολύ αγαπητό πρόσωπο εδώ στην περιοχή, στο Βαλσαμόνερο, όλοι μάς μίλησαν με τα καλύτερα λόγια...»*.

Κρίνεται ότι η πολύ σύντομη προβολή της εικόνας του προσώπου της A1 γυναίκας φέρουσα μερική θόλωση σε συνδυασμό με τις θετικές αναφορές στο πρόσωπο της και τη βελτίωση της υγείας της, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι προκάλεσε ή επέτεινε τον πόνο σε πρόσωπα του αμέσου περιβάλλοντός της (δια της προβολής της εικόνας της).

III. Υπαγωγή

Ενόψει των ανωτέρω, η Ολομέλεια κρίνει ομοφώνως ότι η εγκαλουμένη εταιρεία δεν τέλεσε την παράβαση της απαγόρευσης πρόκλησης πόνου (λόγω προβολής εικόνων στη διάρκεια εκπομπής) σε εικονιζόμενους και πρόσωπα του αμέσου περιβάλλοντός τους. Επομένως, η εγκαλουμένη εταιρεία πρέπει να απαλλαγεί.

**ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ Η ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ**

Απαλλάσσει την εγκαλουμένη εταιρεία με την επωνυμία «ALPHA ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.», ιδιοκτήτρια του ιδιωτικού τηλεοπτικού σταθμού εθνικής εμβέλειας με τον διακριτικό τίτλο «ALPHA», από την παράβαση της πρόκλησης πόνου (λόγω προβολής εικόνων στη διάρκεια εκπομπής) σε εικονιζόμενους και πρόσωπα του αμέσου περιβάλλοντός τους, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 9^η Σεπτεμβρίου 2025 και δημοσιεύτηκε την 2^α Απριλίου 2026.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΥΤΕΡΙΠΗ ΚΟΥΤΖΑΜΑΝΗ – ΔΡΙΛΙΑ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΡΑΖΙΔΟΥ